

gedik **dergi**
İstanbul **Gedik** Üniversitesi

1922

30

AĞUSTOS
ZAFER BAYRAMI
KUTLU OLSUN

İMTİYAZ SAHİBİ

İstanbul Gedik Üniversitesi
Prof. Dr. Nihat Akkuş

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Hüseyin Sezer Özçamur

GENEL KORDİNATÖR

M. Cem Çolakoğlu

YAZI İŞLERİ SORUMLUSU

Samet Yiğit

TASARIM

Hüseyin Sezer Özçamur

REKLAM SORUMLUSU

Salimcan Erişken

HUKUK İŞLERİ SORUMLUSU

Prof. Dr. Berin Ergin

MALİ İŞLER

M. Cem Berksun

İstanbul
GEDİK
Üniversitesi

Borçluyuz

30 Ağustos'un 99 yılında zafirimizin 99 yılında Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarını saygı ve minnetle anmak da başlıyorum bizler o kadar borçluyuz ki borçlarımızı bazen unutabiliriz mesela bak olan borcunuz veya kredi kartı borcunuz unutulabilir ama unutmamamız gereken bir borçlarımız da vardır vefa borcu unutulmaz unutulmamlı aslında bizler Gazi Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları da vefa borcumuz var bizler rahat yaşadın diye onlar ömrünün yarısından fazlasını cephede geçirmiş insanlar biz rahat yaşayalım diye şehit olmuş insanlar var hep biz için kendileri için çok bir şey istemediler aslında hiçbir şey istemediler sadece biz bu bayrak altında rahat rahat

yaşayalım diye bizler başkalarının vatandaş olmamamız diye onlar kendi hayatlarını hiç saydı unutmamamız gerekiyor işte bunlar olan vefa borçlarımızı bazılarının kürsüye çıkıp da dediği gibi kurulmadı bu ülke bu ülkeye şehitlerin kanlarıyla atamın üstün zekası ile kuruldu hani o meşhur fotoğraf vardır bilir misiniz Kocatepe'deki Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün çok meşhurdur her yerde vardır saat 6.30 civarı siz çökmüştür o sırada çekilmiştir o fotoğraf çünkü cepheden sisten dolayı hiçbir şey gözükmemekte yedi iyice karamsarlık sarmıştı ama yine de bu Umut düşünüyor da tam orada işte o fotoğraf bana her zaman umudu hatırlatır umudumuzun gitmemesi hatırlatır bakın yine bir şeyler hatırlatıyor unutmamamız gerekiyor bizler 2 gün sonra 3 gün sonra unutulabilen insanlarız neticede in-

sanız çok rahat unutulabiliriz hem dedim ya kredi kartı borcu unutulabilir borçlar unutulabilir hatırla evlilik yıldönümün bile unutulabilir ama unutulmaması gereken şeyler bu ülkenin nasıl kurulduğu bu iki ilin kimin kimlerin tarafından kuruldu nasıl kuruldu en önemli nokta bu nasıl zamanın padişahına karşı kuruldu işbirlikçilere karşı kuruldu dış güçlere karşı kuruldu ama neticede kuruldu dersi Mustafa Kemal Atatürk sadece düşmanlarla da savaşmıyor du yerli işbirlikçilerle de savaşıyordu işte o yüzden çok zor kuruldu bu ülke bizlere emanet edildi biz gençlere emanet edildi biz gençler Atatürk'ün açtığı bir yolda ilelebet yürüyeceğimiz e and içtik biz Atatürk'ün gençliği olarak hiç yılmadan bu yolda devam edeceğiz 30 Ağustos Zafer bayramınız kutlu olsun Atatürk'le kalan cumhuriyetle kalın hoşçakalın.

30 AĞUSTOS ZAFER BAYRAMI

30 Ağustos Zafer Bayramı anlamı ve önemi, bu önemli güne az bir zaman kala araştırılıyor. Gazi Mustafa Kemal Atatürk komutasındaki Türk ordusunun 30 Ağustos 1922'de zaferle neticelendirdiği Büyük Taarruz'un 99. yılına gelindi. Dünyanın en büyük kahramanlık destanlarından biri Büyük Taarruz ve Başkomutanlık Meydan Muharebesi, 30 Ağustos'ta zaferle sonuçlandı. Dünyanın en büyük kahramanlık destanlarından biri Büyük Taarruz ve Başkomutanlık Meydan Muharebesi, 30 Ağustos'ta zaferle sonuçlandı. Düşman ordusunu tamamen yurttan atmak amacıyla bir yıl kadar süren hazırlık döneminden sonra 26 Ağustos 1922'de Başkomutan Mustafa Kemal Paşa, Büyük Taarruz'u başlattı. Başkomutan Mustafa Kemal Paşa, muharebeyi yönetmek üzere Genelkurmay Başkanı Fevzi Çakmak Paşa ve Batı Cephesi Komutanı İsmet Paşa ile Afyon Ko-

catepe'ye geçti.

26 Ağustos'ta 04.30'da başlayan taarruzda Türk askeri birkaç saatte süngü hücumu yaparak Tınaztepe'yi kontrol altına aldı. Ardından Belentepe ve Kalecik Sivrisi düşman işgalinden kurtarıldı. İlk gün 1. Ordu birlikleri Büyük Kaleciktepe'den Çiğiltepe'ye kadar 15 kilometrelik bir bölgede birinci hat mevzilerini ele geçirdi.

27 Ağustos Pazar günü Afyonkarahisar, 8. Tümen tarafından kurtarıldı. 28 ve 29 Ağustos'ta da devam eden muharebede düşmanın 5. tümeni etkisiz kılındı.

29 Ağustos gecesi durum değerlendirmesi yapan komutanlar, hemen harekete geçilip taarruzun kısa sürede sonuçlandırılmasını kararlaştırdı ve planın 30 Ağustos'ta aksamadan uygulanması için önlemler alındı.

Başkomutan Mustafa Kemal Paşa, Türk ordusunun Kurtuluş Savaşı'nda kazandığı en önemli za-

ferin arifesinde, 30 Ağustos sabahında Zafertepe Çalköy'de birliklere taarruz emrini verdi. Onun bizzat yönettiği Dumlupınar'daki meydan muharebesinde kahraman Mehmetçik, Yunan birliklerini Allıören, Keçiler, Kızıldaş Deresi yolunun iki yanında tamamen sarıp imha etti.

Büyük Taarruz ve Başkomutanlık Meydan Muharebesi 30 Ağustos'ta zaferle noktalandı.

Mustafa Kemal Paşa, zafer sonrası 1 Eylül'de Dumlupınar'da, Batı Cephesi'ndeki tüm subay ve erlere okunmak üzere yayımladığı bildiride, "Bütün arkadaşlarımla, Anadolu'da daha başka meydan muharebeleri de verileceğini göz önünde bulundurarak ilerlemesini ve herkesin akıl gücünü ve yurtseverliğinin kaynaklarını kullanarak, yarışmayı bütün gücüyle sürdürmesini talep ederim. Ordular, ilk hedefiniz Akdeniz'dir, ileri!" emrini verdi.

BÜYÜK TARRUZ

Başkomutan Atatürk 4 Mart 1922'de ki meclis gizli oturumda şöyle dedi, ordumuzun kararı taarruzdur ama bugün geç giriyoruz hazırlıklarımızı iyice bitirmek için daha zaman gereklidir yarım hazırlıklara da yarım tedbirlere de yapılacak taarruz hiç taarruz etmemekten daha kötüdür Büyük taarruz hazırlığı 9 aydan fazla sürmüştür Sakarya Savaşı'ndan hemen sonra 14-15 Eylül 21'i de gece yarısından itibaren geçerli olmak üzere sefer-

berlik ilan edildi asker sayısı böylece arttırıldı ve Türkiye Cumhuriyeti tarihinde Osmanlı da dahil olmak üzere ilk kez 200000 civarında asker toplandı Savaş kuruldu kuruldu taarruz için gereken hazırlıkları Savaş kurulu yaptı asgari taşıma yükümlülüğü yasası çıkartıldı af yasaları ile vatana ihanet ve yüz kızartıcı suçlar hariç cezaların üçte birini çekmiş olan mahkumlar serbest bırakılmıştı çünkü artık orduya ihtiyacı vardı yavaş yavaş Ordu kurulma-

saydı Atatürk planlarını yavaş yavaş yapmaktaydı ince ince sanki kilim Dokur gibi bir ilmek atlamadan hazırlıkları sürdürüyordu fakat bu 200.000 askerden sadece yarısı tam asker kılığında idi yani diğerleri köyde sokakta şehirde nasıl giyiniyorlarsa o şekilde yani yarım orduyla aslında. Mustafa Kemal Paşa başından sonuna kadar büyük taarruz'un her aşamasını kendi yazıp planlayıp yönetmişti Mart-Nisan 1922'de 4 haftasını cephede

geçirdiği 13 Haziran 1922'de Sarıköy istasyonunda İsmet paşa ile görüşmüştü görüşmede taarruz'un Ağustos sonuna kadar yapılması kararlaştırılmıştı Batı cephesi komutanı İsmet paşa Haziran 1922 sonra bir plan hazırlamıştı. Başkomutan Atatürk 24 Temmuz 1922'de İngiliz generali ile görüşme bahanesiyle Konya'ya gitti, oradan bir futbol maçı izleme bahanesiyle Akşehir'e geçti,

27 Temmuz 1920'de Akşehir toplantısında komutanlarla taarruz planını görüşmede Yakup Şevki Paşa'nın itiraz üzerine "tüm sorumluluğu üzerime alıyorum" dedi planı uygulamaya kararlıydı sonuna kadar da arkasındaydı planın. Fakat düşman karşısında hiçbir şekilde Üstün değildik yüreğimiz dışında. Yunan ordusu stratejik olarak Güney'den saldıracaktı bunun için 40 kilometre derinliğinde yaklaşık 105000 asker yığıldı asıl savaş alanı olan Afyonkarahisar Altınbaş Dumlupınar üçgeni seçilmişti 6 Ağustos 1922'de İsmet Paşa gizlice Ordu komutanlarına taarruz hazırlık emrini verdi. Aynı gün Ankara'da Doğan Kara dönen Atatürk taarruz kararını bakanlar kuru-

lunu açıkladı 14 Ağustos 1920'de birlikler gizlice cephenin güneyine kaydırmaya başlandı ruhu bile duymadı yaklaşık 100000 asker güneyinde toplanmış olmuştur. VEPAŞ o kadar zeki idi ki düşmanı yapmak için 20 Ağustos tarihinde hakimiyeti milliye gazetesi Atatürk'ün 21 Ağustos öğleden sonra pazartesi günü öğleden sonra Çankaya köşkü'nde çay ziyafeti vereceğini yazdı. Fakat o sırada tam bu tarihler sırasında başkomutan Akşehir'de Ordu komutanları ile bir toplantıdaydı toplantıya mareşal üniforması ile katarak taarruz emrini vermişti yani sanki onlarla alay eder gibi planları yapıyordu inceden inceden kilim dokur gibi. Ve nihayet 26 Ağustos 1922'de gelmişti Sabah 04 civarının başkomutan Atatürk genelkurmay başkanı Fevzi paşa ve batı cephesi komutanı İsmet paşa at sırtında kocatepe'ye hareket ettiler saat 05 sularında işte o meşhur fotoğraf o zaman çekildi, gözetleme yerine geldiler 05.30 civarında toplu topçu ateşiyle Büyük taarruz başlamış oldu ve başkomutan bizzat kendisi cephede 20 Ağustos 1920'de Akşehir'de 24 Ağustos Şuhut'ta 26

Ağustos sabahı Kocatepe'de 27 Ağustos Afyonkarahisar'da ve 30 Ağustos'ta Zafertepeye giderek savaşı fiilen sevk ve idare etmişti 30 Ağustos 1922'de genelkurmay başkanı Fevzi paşa 2'nci Ordu karargâh ve başkomutan Atatürk 1. Olduğu kararlarda gittiler başkomutan çatal köyü yakınlarında karargah kurdu burası düşmanım mevzilerine çok yakın bir yerde 30 Ağustos 1922'de Çatalköyde bizzat 1 hatta 11 tümen yanında savaşı komuta etti. Başkomutanın ifadesi ile Büyük taarruz Afyonkarahisar Altınbaş Dumlupınar arasında büyük bir meydan savaş halinde 5 gün 5 gece sürmüştür. Gazipaşa bunlarla savaşırken düşmanlarla savaşırken Bir de bunun yanında sadece düşmana karşı değil saraya, Sultanla, yeri yerli işbirlikçileri karşı savaşmak zorundaydı. O yüzden gizli gizli idare etti savaşı kilim dokur gibi böyle-böyle kazanıldı bu Türk milletinin asilliği egemenliği işte bizler bu yüzden Atatürk'e sonuna kadar minnettarız 30 Ağustos Zafer Bayramımız hepimizin kutlu mutlu olsun.

ZAFER'İN

BÜYÜKÜKLÜĞÜ

Zafer'in mucizesi ve büyüklüğü şöyle anlatabilirim. Sayılarla verilerle sadece evet Yunan ordusu bizden kat kat üstündü yani Türk ordusunda 8659 subay 190 9283 er vardı toplamda 200 7942 insan 100352 tüfek 2025 makinalı tüfek 839 ağır makinalı tüfek 323 top 5282 kılıç 10 uçak 198 kamyon 35 otomobil bunlar Türk ordusunun elindekilerdi. Yunan ordusunda ise son derece donanımlı askerler yani 6665 subay 218 1432 eğer top-

lamda 224997 insan bunun yanında 90000 tüfek 3139 hafif makinalı tüfek 1280 ağır makinalı tüfek 418 top 1280 kılıç 50 uçak 4036 kamyon 1770 otomobil vardı peki buna göre Yunan ordusu bizden rakamca üstündü insan sayısı olarak 17055 kişi bizden daha fazlaydı makinalı tüfek sayısı 1114 adet fazla ait 441 ağır makinalı tüfek üstünlükleri vardı 95 top üstünlükleri vardı 40 uçak üstünlükleri vardı 3838 kamyon üstünlükleri vardı 1740

otomobil daha fazla vardı, peki ya bizlerin nesi vardı Türk milletinin yüreği Türk milletinin cesareti vardı işte o yüzden Büyük taarruz 5 gün 5 gece sürmüştür 400000 askerin karşı karşıya geldiği savaşı Büyük Taarruz Türk ordusunun toplam kaybı şu şekildeydi 2543 şehit 146 subay 9977 yaralı 55 saat toplam kayıp 1257'di. Yunan Tarihine göre toplam 121500 kişi zayıat vermişti Yunan ordusu da düşünün o kadar üstünü kadar o kadar

çok üstünlükleri o kadar uçak üstünlükleri Türk milletinin Aziz ruhu. Önemli olan rakamlardaki üstünlükler değil zekadaki üstünlüktür. Biz de şunu görmüş olduk Gazi Mustafa Kemal Atatürk'le önemli olan sayılar ve rakamlar değildir önemli olan elindeki verinin nereye ne kadar nasıl değerli kullanılmasıdır Türk halkının gücü Türk halkının özverisi Türk halkının bağımsızlık mücadelesi Büyük taarruz büyük Taarruz'un yıl dönemindeyiz. Şehitlerimizin daha is-

mini bilmediğiniz belki kayıtlara geçmemiş daha niceleri.

Orgeneral Ali Fuat Erden şöyle ifade ediyor "Alparslan Kılıçarslan Cengizhan Fatih Yavuz Kanuni'nin parlak zaferlerini devletlerin yükseltmede devrinde kazandılar Mustafa Kemal isteyen bir şey tanış parçalanmış insan hükümünü giymiş bir devlette mahvolmuş bir orduyu mahremiyetler ve yoksullar için de yeniden kurarak kesin Zafere ulaştırdı."

Her komutan Zafer kazanabilir her komutan savaşta kazanılabilir fakat kazanırken ve kaybederken de arkasında bir güç vardır yahut devlettir yahut saltanattır hükümettir bir şeydir ama bunları yaparken Gazi Mustafa Kemal Atatürk'te bunlardan hiçbiri yoktu Aziz Türk milleti ve ona inanan 200.000 Mehmetçik vardı o yüzden Türk tarihinin en büyük zaferidir 30 Ağustos Zafer Bayramı kutlu olsun.

ATATÜRK'Ü ANLAMAK

Atatürk ü anlamak için milletimizin tarih boyunca vermiş olduğu haklı bağımsızlık mücadelesini iyi bir şekilde anlamamız gerekmektedir. İnsanlık tarihi boyunca birçok medeniyet kurmayla şereflenmiş milletimiz , her bir dönemde bağımsızlığını ve özgürlüğüne önem vermiştir. Karşılaştığı tehlikeli durumlarında ise diğer milletlerle mücadele etmekten kaçınmamış bir millet olarak tarih sayfasına adını yazdırmıştır.

Atatürk'ü anlamak için millet olarak tarihten gelen temel duygu ve inancımızın damarlarımızdaki asil kanda olduğunu vurgulayarak milletine olan güvenini ve inancını vurgulamış bir liderdir. Atatürk özellikle Osmanlı imparatorluğunun çöküş dönemi sebebiyle yaşanan kayıplarda bile, milletimizi bütünleştirmiş ve tüm

millet olarak yaşlısından gencine kadar , dünya tarihinde görülmemiş bir mücadele gerçekleştirmiştir. Yaşanılan bağımsızlık mücadelesinin ardından Türk milletinin gücünü ve inancını tüm dünya devletlerini göstermiş ardından diğer dünya devletlerine de örnek olmuştur . Başta Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşları olmak üzere dünyaya millet olmanın ve millete inanmanın gücünü göstererek yenilemez denilen orduları yenmiş ve dünya tarihinin seyrini değiştirmiştir . Atatürk'ün gerçekleştirmiş olduğu inkılaplar özellikle cumhuriyetin temel yapı taşlarını oluşturmaktadır .

Türkiye cumhuriyetinin muasır medeniyetler seviyesine ulaşmasında askeri ve siyasi alanda kazanılan başarılar ,etkilemekle birlikte ülkemizin bugün ki konumuna

ulaşmasının en önemli nedenlerinden biridir. Atatürk ' ü anlamanın en önemli yolu ise devlete ve millete hizmetten geçmektedir . Türkiye cumhuriyetinin kendisi için önemini şu cümlelerle belirtmiştir:

“ En büyük eserim Türkiye Cumhuriyetidir” Bu sözlerde de görüldüğü gibi Cumhuriyet onun için her şeyden önemli olmakla birlikte onun ışığından ayrılmadan, çizgisini bırakmadan her şeyin önünde tutarak Atatürk ve silah arkadaşlarının gerçekleştirmiş olduğu bağımsızlık mücadelesinin ruhu ilk günki gibi hissedilmekte ve yaşatılmaktadır. Ülkemizin kurucusu Gazi Mustafa kemal Atatürk ve silah arkadaşlarını özellikle Tarih bilincimizin ve birlik beraberlik günlerimizde tekrar saygı ve sevgiyle anarak yat ediyoruz .

Bağımsızlık ve Kurtuluş

Bağımsızlık ve Kurtuluş mücadelemizin zaferle sonuçlandığı, Cumhuriyetimizin temellerinin atıldığı, tarihten silinmek istenen bir milletin direniş ve dirilişinin yükseldiği, tüm ezilen milletlere moral ve heyecan kaynağı gün olan “30 Ağustos Zafer Bayramı” kutlu olsun.

26 Ağustos 1922’de başlayan ve 30 Ağustos 1922 gününe kadar beş gün beş gece devam eden Büyük Taarruz, harekât başlamadan önce Yunan Kuvvetleri; 6.564 subay, 218.000 er, 1.300 kılıç, 3.113 makineli tüfek, 1.280 ağır makineli tüfek, 418 top ve 50 uçaktan oluşmuştur. Türk Kuvvetleri; 8.659 subay, 199.283 er, 100.352 tüfek, 2.025 hafif makineli tüfek, 839 ağır makineli tüfek, 5.000 kılıç, 340 top ve 8 uçaktan oluşmuştur. Taarruzun planlaması

büyük bir gizlilik ve titizlik içinde yapılmıştır. Taarruzun zamanından Gazi Mustafa Kemal Paşa ve yanındaki bir iki yakın mesai arkadaşından başka kimse haberdar olmamıştır. Büyük Taarruz öncesinde Türkiye Büyük Millet Meclisi’nden dördüncü defa olmak üzere Gazi Mustafa Kemal Paşa’ya Başkomutan unvanı verilmiştir. Büyük Taarruz, Başkomutanlık Meydan Muharebesi ya da Dumlupınar Meydan Muharebesi olarak da isimlendirilen savaşa, Başkomutan Mustafa Kemal Paşa tarafından şahsen yönetildiği için Başkomutanlık Meydan Muharebesi de denmektedir.

30 Ağustos’ta Türk ordusunun zaferi ile sonuçlanan Büyük Taarruz Türkiye Büyük Millet Meclisi’nde, basında ve halk arasında büyük

sevinçle karşılanmış orduya ve ordunun Başkomutanına başarılarından dolayı tebrik telgrafları gelmiştir. Zaferden iki yıl sonra 30 Ağustos 1924’te Dumlupınar’da Büyük Zafer’in Başkomutanı Gazi Mustafa Kemal Paşa’nın da katıldığı bir törenle hem zafer kutlanmış hem de şehitler anılmıştır.

Cümlelerimi Başkomutanımızın değerli sözlerinden biri ile noktalamak istiyorum “Gençler! Geleceğe güvenimizi güçlendiren ve sürdüren sizsiniz. Siz, almakta olduğunuz eğitimle, bilgi ile; insanlıkta üstünlüğün, yurt sevgisinin, düşünce özgürlüğünün en değerli örneği olacaksınız. Ey yükselen yeni kuşak! Cumhuriyeti biz kurduk, onu yükseltecek ve yaşatacak sizlersiniz...”. M. Kemal ATATÜRK

BAĞIMSIZLIK MİLLETİNDİR

İlk öncelikle hepimize bu anlamlı günü kazandıran Mustafa Kemal Atatürk'ü ve Bayrağımız altında kan döken şehitlerimizi saygıyla anıyorum. 30 Ağustos Zafer Bayramımızı gurur ve içtenlikle kutluyorum. Bütün insanlık için dönüm noktası olan bu zaferimizde çok insan can verdi, can vermek onlara yakışan bir kelime değil aslında onlar şehit oldu. Onlar bizim için canını hiçe saymış şehitlerimiz, onlar bu vatan için savaşmış kahraman şehitlerimiz. Biz bu günlere askerlerimiz ve Atamız sayesinde geldik. Ülkemizi daha güzel yarınlara götürmek için bu önderlikle ilerleteceğiz ve dökülen kanların boşuna dökülmemiş ol-

ması için sonuna kadar gideceğiz. Sonuna kadar gitmemiz için millet olarak bir olmamız gerekiyor çünkü başarı bir kişinin eseri değil, milletin eseridir. Bu savaşta milletimiz yok edilmeye çalışıldı, haksızlığa uğradık, yoksulluk yaşadık ama bütün bu olumsuzlukları Mustafa Kemal Atatürk'ün haykırışları susturdu, "Türk milleti bağımsızdır ve bağımsız kalacaktır, ay yıldızlı bayrağımız milletimiz var oldukça gökyüzünde dalgalanacaktır." bu özgürlüğümüzün sonuza dek sürmesini sağlayacak büyük bir zaferdi, bağımsızlığımızdı. Bağımsızlığımızı elimizden almaya çalıştılar, bayrağımızı indirmeye ve ezanımızı susturma-

ya çalıştırdılar ama bilmiyorlar ki Türk milleti var oldukça şehitlerimizin, atalarımızın bize miras bıraktığı bu toprakları canımız pahasına koruyacağız. Başta Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere diğer şehitlerimizin, atalarımızın izinden gideceğimizi ve bize bıraktıkları şehitlerimizin kanını taşıyan bu şanlı bayrağımızın hep dalgalanmasını sağlayacağız. Çünkü biz şehit torunlarıyız biz Türk milletiyiz. Bizim milletimiz olduğu sürece ne bayrak iner ne de ezan diner. Mehmet Akif Ersoy'un da İstiklal Marşımızda söylediği gibi, " Sen şehit oğlusun incitme yazıktır atanı, verme dünyaları alsan da bu cennet vatanı".

Dünyanın Atatürk'le İlgili Söylediği Sözler

John F. KENNEDY (ABD başkanı)

Atatürk bu yüzyılın büyük insanlarından birinin tarihi başarılarını, Türk halkına ilham veren liderliğini, modern dünyanın ileri görüşlü anlayışını ve bir askeri lider olarak kudret ve yüksek cesaretini hatırlatmaktadır... Çöküntü halinde bulunan bir imparatorluktan özgür Türkiye'nin doğması yeni Türkiye'nin özgürlük ve bağımsızlığını şerefli bir şekilde ilan ve o zamandan beri koruması, Atatürk'ün Türk halkının işidir. Şüphesiz ki, Türkiye'de giriştiği derin ve geniş inkılaplar kadar bir kitlenin kendisine olan güvenini daha başarı ile gösteren bir örnek yoktur.

Franklin ROOSEVELT (ABD başkanı)

Benim üzüntüm, bu adamla tanışmak hususundaki şiddetli arzumun gerçekleşmesine artık imkan kalmamış olmasıdır.

Chicago Tribune Gazetesi, ABD

Dünya sahnesinden tarihin en dikkat çekici adamlarından biri geçti.

Aristide Briand, Fransız Başbakanı, 1921

Yeni Türk Devleti ile Ankara Andlaşması'nın imzalanması nedeniyle; "Bizi arkadan vurdu, dağ başındaki haydutlarla, Mustafa Kemallerle anlaştı" diyenlere Fransız Başbakanının Mecliste verdiği cevap: "Dağ başındaki haydutlar diye isimlendirdiğiniz kahraman Mustafa Kemal ve O'nun tüm askerleri burada olsalardı, teker teker hepsinin heykellerini dikerdik. Böylesine kahraman bir andlaşma imzalamaktan gurur duyuyorum."

Vladimir İliç Lenin, Rus İhtilali Lideri, 1921

Mustafa Kemal sosyalist değildi. Fakat görülüyor ki iyi bir teşkilatçı, yüksek anlayışlı, ilerici, iyi düşünceli ve akıllı bir önderdir. O, soygunculara karşı bir kurtuluş savaşı yapıyor. Emperyalistlerin gururunu kıracağına ve Sultanı da yanarıyla birlikte alt edeceğine inanıyorum.

Roosvelt (Franklen D.) 1928, ABD Başkanı

Sovyet Rusya Hariciye Nazırı Litvinof ile görüşürken kendisine onun fikrince bütün Avrupa'nın en kıymetli ve en ziyade dikkate değer devlet adamının kim olduğunu sordum. Bana Avrupa'nın en kıymetli devlet adamının Türkiye Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal olduğunu söyledi.

New York Times

Savaş sonrası döneminin en yetenekli liderlerinden biri.

Sir Charles Townshend, İngiliz Generali, 1922

Ben şimdiye kadar on beş hükümdar ve cumhurbaşkanı ile özel ve resmi konuşmalar yaptım. Bu geceki kadar ezildiğimi hatırlamıyorum. Mustafa Kemal'de büyük bir ruh kudretinin esrarı var.

Eleftherios Venizelos, Yunanistan Başbakanı, 1933

Bir ulusun hayatında bu kadar az sürede bu denli kökten değişiklik pek seyrek gerçekleşir... Bu olağanüstü işleri yapanlar, hiç kuşkusuz kelimenin tam anlamıyla büyük adam niteliğine hak kazanmışlardır. Ve bundan dolayı Türkiye övünebilir.

Winston Churchill, İngiltere Başbakanı, 1938

Savaşta Türkiye'yi kurtaran, savaştan sonra da Türk Ulusu'nu yeniden diriltten Atatürk'ün ölümü, yalnız yurdu için değil, Avrupa için de en büyük kayıptır. Her sınıf halkın O'nun ardından döktükleri içten gözyaşları bu büyük kahramana ve modern Türkiye'nin Ata'sına layık bir tezahürden başka birşey değildir.

Prof. Walter L. WRIHT Jr., Alman prof.

O, kişisel kazanç ve ün peşinde koşan basit bir diktatör değil, gelecek kuşaklar için sağlam temeller atmaya uğraşan bir kahramandı.

Noelle Gazetesi

İnsanlığın bütün belirtileri O'nda kendini hemen gösteriyor.

Spectator, 1938

Avrupa, savaştan sonra belirmiş az sayıdaki yapıcı devlet adamlarından birini kaybetti.

Emanullah HAN, Afgan Kralı

O büyük insan yalnız Türkiye için değil, bütün doğu milletleri için de en büyük önderdi.

BURSA NUTKU

“Türk genci, devrimlerin ve cumhuriyetin sahibi ve bekçisidir. Bunların gereğine, doğruluğuna herkesten çok inanmıştır. Yönetim biçimini ve devrimleri benimsemiştir. Bunları güçsüz düşürecek en küçük ya da en büyük bir kıpırtı ve bir davranış duydu mu, ‘Bu ülkenin polisi vardır, jandarması vardır, ordusu vardır, adalet örgütü vardır.’ demeyecektir. Elle, taşla, sopa ve silahla; nesi varsa onunla kendi yapıtını koruyacaktır.

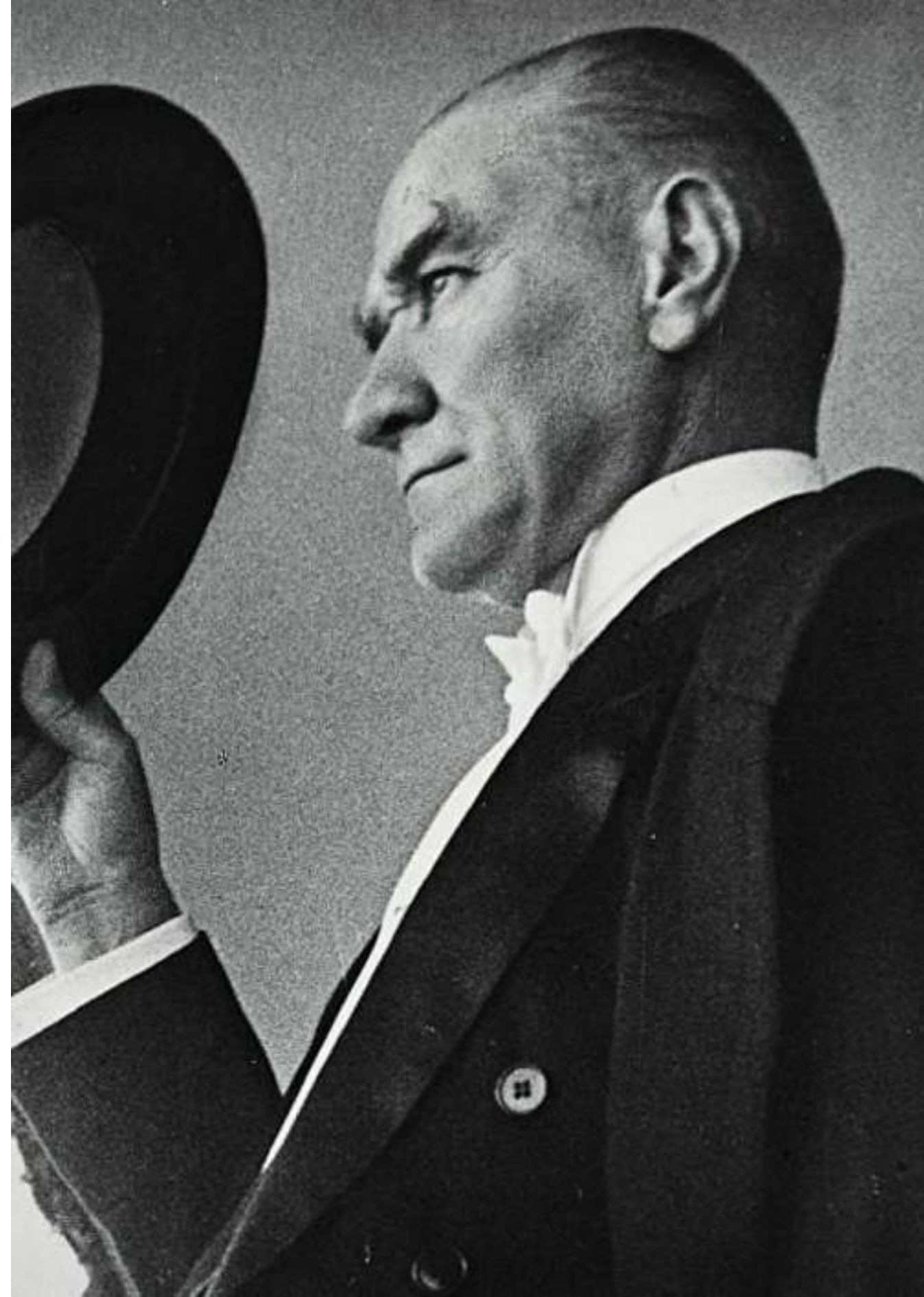
Polis gelecek, asıl suçluları bırakıp, suçlu diye onu yakalayacaktır. Genç, ‘Polis henüz devrim ve cumhuriyetin polisi değildir.’ diye düşünecek, ama hiç bir zaman yalvarmayacaktır. Mahkeme onu yargılayacaktır. Yine düşünecek, ‘Demek adliyeyi ıslah etmek, rejime göre düzenlemek lazım.’ diyecek.

Onu hapse atacaklar. Yasal yollarla karşı çıkışlarda bulunmakla birlikte bana, başbakana ve meclise telgraflar yağdırıp, haklı ve suçsuz olduğu için salıverilmesine çalışılmasını, kayrılmasını istemeyecek. Diyecek ki, ‘Ben inanç ve kanaatimin gereğini yaptım. Araya girişimde ve eylemimde haklıyım. Eğer buraya haksız olarak gelmişsem, bu haksızlığı ortaya koyan neden ve etkenleri düzeltmek de benim görevimdir.’

İşte benim anladığım Türk genci ve Türk gençliği!”

Mustafa Kemal ATATÜRK

5 Şubat 1933 - Bursa

“Ey Türk gençliği”

Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyeti'ni, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dahilî ve harici bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve Cumhuriyet'i müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şerâitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerâit, çok namüsaît bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve Cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zaptedilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şerâitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dahilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri, şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasi emelleriyle tevhid edebilirler. Millet, fakr ü zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerâit içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve Cumhuriyetini kurtarmaktır! Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur”